



Rapport onderzoeksevaluatie

**Onderzoeksgroep Zorg & Welzijn
NHL Stenden Hogeschool**

**De kracht van
kennis.**

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
T (070) 30 66 800
F (070) 30 66 870
I www.hobéon.nl
E info@hobéon.nl

Rapport onderzoeksevaluatie

Onderzoeksgroep Zorg & Welzijn NHL Stenden Hogeschool

Hobéon® Management Consult BV

Datum:

19 juli 2018

Commissie:

Drs. F.M. Brouwer

Dr. J.S. Jukema

Dr. P.M. Naber

Dr. E. van Rossum

Secretaris:

I.M. Otto, MA

INHOUDSOPGAVE

1. Samenvatting	1
Doelen en context visitatie	1
Bevindingen en oordelen	1
2. Opdracht en werkwijze	5
2.1 De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn	5
2.2 Context van de evaluatie	5
2.3 Samenstelling onderzoekscommissie	5
2.4 Het beoordelingskader en opbouw rapport	6
2.5 De werkwijze	6
3. Het onderzoeksprofiel en -programma	9
3.1 Onderzoeksprofiel	9
3.2 Indicatoren	9
4. Organisatie, middelen en samenwerking	11
4.1 Organisatie	11
4.2 Mensen en middelen	12
4.3 Samenwerkingsverbanden	13
5. Kwaliteit van het onderzoek	15
6. Resultaten en impact	17
6.1 Valorisatie naar beroepspraktijk en samenleving	17
6.2 Resultaten op het gebied van onderwijs en professionalisering	17
6.3 Kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein	18
7. Kwaliteitszorg	21
8. Eindoordeel	23
9. Aanbevelingen	25
Bijlage 1 Samenstelling commissie	27
Bijlage 2 Programma visitatie	29

1. SAMENVATTING

Doelen en context visitatie

Op verzoek van NHL Hogeschool voerde een commissie in het voorjaar van 2018 een evaluatie uit bij de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn. De fusie tussen NHL Hogeschool en Stenden Hogeschool vindt per 1 september 2018 plaats. Daarom heeft men ervoor gekozen om de onderzoeksgroepen in het domein van zorg en welzijn van de twee hogescholen nog afzonderlijk te visiteren. De commissie nam daarom als peildatum de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn zoals die in december 2017 bij NHL bestond.

De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn omvat in december 2017 de lectoraten Wonen, Welzijn en Zorg op hoge leeftijd (Talmalectoraat), iHuman Welzijn Zorg Digitaal, Zorg voor Jeugd, en Zorg & Innovatie in de Psychiatrie. In februari 2018 is een vijfde lectoraat aan de onderzoeksgroep toegevoegd, genaamd Leiderschap en Identiteit in het Verpleegkundig Domein. Vanwege de korte looptijd van dit lectoraat is dit buiten beschouwing gelaten in de evaluatie.

De externe evaluatie vond plaats in het kader van het landelijke kwaliteitszorgstelsel voor onderzoek aan hogescholen, bij welk stelsel het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (2016-2022) het uitgangspunt vormt. De opdracht aan de commissie was om de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn te evalueren op de vijf standaarden uit dit Brancheprotocol. Onderstaande samenvatting geeft de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de commissie beknopt weer.

Bevindingen en oordelen

Standaard 1. Het onderzoeksprofiel en -programma

De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn bracht in februari 2016 haar Onderzoeksplan 2015-2019 uit. In dit plan beschrijft zij haar missie, waarin zij ook de connectie met het hogeschoolbrede zwaartepunt Vital Regions benoemt. De onderzoeksgroep streeft ernaar vier kwetsbare doelgroepen (zoals kwetsbare ouderen) te ondersteunen, en om zelfsturing bij professionals te stimuleren. Zij heeft dan ook de ambitie om breed betrokken te zijn bij opleidingen, de hogeschool, het academische kennisgebied, en het werkveld. Hoewel het onderzoeksprogramma van de groep volgens de commissie feitelijk uit de onderzoekslijnen van de afzonderlijke lectoraten bestaat en nog niet uit een gezamenlijk programma, merkt de commissie op dat de aldaar gekozen thema's relevant, ambitieus en actueel zijn. De veelheid ervan staat mogelijk een versnelling in kwaliteitsverhoging en bredere impact in de weg. De opgestelde indicatoren kunnen volgens de commissie concreter uitgewerkt worden in doelen. Zoals de onderzoeksgroep ook in haar zelfevaluatie aangeeft, kan de interne samenhang en externe profilering als groep sterker. De commissie beveelt aan om tot een specifiek onderzoeksprofiel en concrete onderzoeksagenda te komen. Daarmee wordt tevens de inbreng van de groep in het fusieproces met Stenden geëxpliciteerd en veiliggesteld. De ambitie van de groep is groot, de weg om deze te realiseren mag scherper.

Op basis van bovenstaande bevindingen beoordeelt de commissie standaard 1 met '**voldoende**'.

Standaard 2. Organisatie, middelen en samenwerking

De onderzoeksgroep is georganiseerd aan de hand van projecten, kenniskringen en lectoraten. Als het over de interne organisatie van de onderzoeksgroep gaat, is het 'als groep opereren' nog een uitdaging. Gezien de ontwikkelfase waarin zij zich bevindt, vindt de commissie dit begrijpelijk. Er is immers sprake van twee gevestigde lectoraten (Wonen, Welzijn en Zorg op Hoge Leeftijd (Talmalectoraat), iHuman Welzijn Zorg Digitaal), en twee recentere lectoraten (Zorg voor Jeugd, en Zorg & Innovatie in de Psychiatrie) die met elkaar nog tot eenheid moeten komen. De commissie adviseert om een strategie te bedenken om tot meer verbinding en een gezamenlijke focus te komen, mede in het licht van het nieuwe lectoraat Leiderschap en Identiteit dat zich als vijfde lectoraat heeft aangediend én het samengaan met de lectoraten van Stenden.

Cruciale opgave voor de komende jaren is een sterk samenhangende en opererende onderzoeksgroep te formeren die samenwerkt met twee academies en een (ver)breed werkkterrein. Dat vraagt actieve ondersteuning en facilitering van de groep door het management.

De beschikbare middelen en mensen, en de capaciteit voor onderzoek, acht de commissie net afdoende. De lectoren moeten veel zelf doen, zeker ook omdat de onderzoeksgroep, in het huidige financieringsmodel, zelf een groot gedeelte van het budget dient te verwerven. Het lukt de groep overigens goed om dit te doen: zij verwerft een aanzienlijk bedrag aan externe financiering via de 2e en 3e geldstroom. De commissie laat het bijzonder krachtige en uitgebreide netwerk van de onderzoeksgroep zowel naar buiten toe (werkveld) als naar binnen toe (het onderwijs) zwaar in haar oordeel meewegen, en wil deze zeer positieve prestatie honoreren.

Zo komt zij, ondanks dat de interne organisatie sterker kan, uit op het oordeel **'goed'** voor standaard 2.

Standaard 3. Kwaliteit van het onderzoek

De onderzoeksgroep hanteert een pragmatisch perspectief op onderzoek: het ontwikkelen van praktijkrelevante kennis staat centraal. De commissie constateert dat de onderzoeksgroep verschillende onderzoeksmethoden hanteert, en dat zij zich profileert met design based research, en hier ook een voorkeur voor lijkt te hebben. Het onderzoek van de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn voldoet – afgaande op haar publicaties in verschillende typen tijdschriften en boeken en de verworven subsidies –aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek. De commissie beveelt aan om de ingezette koers met de voorkeur voor design based research verder te ontwikkelen, en daar herkenbare expertise in op te bouwen. Tot slot heeft de groep een duidelijke uitwerking van de interne kwaliteitsbewaking gemaakt op basis van het NHL-kader Kwaliteitszorg Onderzoek, en de kwaliteitscriteria voor praktijkgericht zorgonderzoek.

De commissie komt daarmee voor standaard 3 tot het oordeel **'goed'**.

Standaard 4. Resultaten en impact

In deze standaard komen, volgens de commissie, alle prachtige resultaten en voorbeelden voorbij die de onderzoeksgroep doet en bereikt. In haar oordeel neemt de commissie mee dat de productiviteit van de onderzoeksgroep voldoet aan de gestelde doelen en indicatoren, in die zin dat de onderzoeksgroep inderdaad komt tot allerlei cross-sectorale producten ('innovaties') die vervolgens ook gebruikt en extern gewaardeerd worden. Dit doet zij in nauwe samenwerking met zorgprofessionals, cliënten, met organisaties in het werkveld, en met studenten en docent-onderzoekers – veelal met een brede groep uit het professionele veld. Dat is een knappe prestatie, vindt de commissie, die zij zeker mee laat wegen.

De lectoren dragen verder aantoonbaar bij aan het onderwijs door zelf onderwijs te geven, studenten te begeleiden bij het (afstudeer)onderzoek, en door op eigen initiatief input te geven voor de ontwikkeling van curricula. De kennisontwikkeling via vaktijdschriften en boeken vindt de commissie goed. Enkel de bijdrage van de groep aan het wetenschappelijk kennisbestand in het domein, via peer-reviewed artikelen, mag en moet sterker stelt zij vast. De commissie beveelt aan om met elkaar te bepalen aan welke Body of Knowledge de onderzoeksgroep wil bijdragen, en hier ook naar te handelen. Ten slotte wil de commissie de suggestie meegeven om de lectoren steviger te positioneren bij de opleidingen, om de curricula structureel te laten profiteren van hun state-of-the-art input.

Op basis van bovenstaande bevindingen beoordeelt de commissie standaard 4 met **'goed'**.

Standaard 5. Kwaliteitszorg

De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn voert regelmatig evaluaties uit op project-, kenniskring-, en onderzoeksgroepniveau, waarbij zij structureel de stakeholders betreft. Verder acht de commissie de kwaliteitsborging op instellingsniveau via het onderzoeksplan en afspraken voldoende op orde. Een ontwikkelsuggestie die zij de groep wil meegeven is om de resultaten van de onderwijs-evaluaties en bijbehorende reflectie op te nemen in het onderzoeksjaarrapport, en de evaluatie van projecten ook op onderzoeksgroepniveau te realiseren.

Tot slot staat de commissie volledig achter de voornemens van de groep om meer overleggen tussen al haar onderzoekers te organiseren, een klankbordgroep te introduceren, en intervisiesessies op groepsniveau te starten. Dit laatste zal bijdragen aan de interne samenhang van de onderzoeksgroep.

Voor standaard 5 komt de commissie tot het oordeel '**voldaan**'.

2. OPDRACHT EN WERKWIJZE

2.1 De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn

In maart 2015 werd de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn officieel opgericht. De groep bestaat op dat moment uit de volgende lectoraten:

- **Talmalectoraat Wonen, Welzijn en Zorg op Hoge Leeftijd** onder leiding van dr. Evelyn Finnema en dr. Dirk Postma, gestart in 2010
- **iHuman – Welzijn Zorg Digitaal** onder leiding van dr. Ate Dijkstra en dr. Job van 't Veer, gestart in 2010
- **Zorg voor Jeugd** onder leiding van dr. Janneke Metselaar, gestart in 2015
- **Zorg & Innovatie in de Psychiatrie** onder leiding van dr. Nynke Boonstra, gestart in 2015

De lectoraten hebben elk hun eigen kenniskring; met het Talmalectoraat als uitzondering, dat twee kenniskringen heeft. Dit betreffen de kenniskringen 'Wonen, Welzijn en Zorg op hoge leeftijd' en 'Welzijn nieuwe stijl'. In februari 2018 is de onderzoeksgroep uitgebreid met een vijfde lectoraat en bijbehorende kenniskring, te weten **Leiderschap en Identiteit in het Verpleegkundig Domein**. Dit lectoraat is opgezet via een samenwerking met - en medefinanciering van - het Medisch Centrum Leeuwarden en het staat onder leiding van Margreet van der Cingel.

In september 2018 fuseren de NHL en Stenden. De lectoraten op het gebied van Zorg & Welzijn van de twee hogescholen vormen dan tezamen de NHL Stenden Onderzoeksgroep Zorg & Welzijn. Deze groep zal onder twee academies vallen: *Gezondheidszorg* en *Social Studies*. Naast de vijf lectoraten die hierboven genoemd werden, omvat de nieuwe onderzoeksgroep nu ook:

- **Leadership and Change Management** onder leiding van prof. dr. Gabriel Antonio
- **Social Work and Arts Therapies** onder leiding van dr. Marinus Spreen
- **Weerbaarheid** onder leiding van dr. Piet Geert Nicolay

In totaal bestaat de nieuwe onderzoeksgroep dus uit acht lectoren, twee associate lectoren, en negen kenniskringen.

In verband met de fusie tussen NHL en Stenden per 1 september 2018, koos de Onderzoeksgroep Zorg & Welzijn van NHL ervoor om 1 december 2017 als peildatum te nemen bij het schrijven van de zelfevaluatie. De commissie neemt een aantal recente ontwikkelingen dus niet mee in haar evaluatie. Over het vijfde lectoraat Leiderschap en Identiteit in het Verpleegkundig Domein, de nieuw ingezette aansturing vanuit de leading lector en de twee academiedirecteuren, en de samenhang met de drie lectoraten van Stenden kan de commissie geen uitspraken doen.

2.2 Context van de evaluatie

De invoering van het landelijk kwaliteitszorgstelsel voor onderzoek in het hbo is het kader waarbinnen deze evaluatie heeft plaatsgevonden. Een hogeschool wordt geacht het functioneren van onderzoekseenheden extern te laten evalueren en dit systematisch aan te pakken via zesjaarlijkse onderzoeksvisitaties. In opdracht van en in samenspraak met NHL Stenden is door Hobéon een externe commissie ingesteld. Deze commissie heeft als evaluatiekader het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (2016-2022) gehanteerd.

2.3 Samenstelling onderzoekscommissie

De commissie is samengesteld in afstemming met NHL Stenden en bestaat uit representanten van onderwijs, wetenschap en beroepspraktijk. Met goedkeuring van het College van Bestuur bestaat de onderzoekscommissie uit:

- de heer drs. Fokke Brouwer, senior adviseur bij Hobéon, voorzitter;
- de heer dr. Jan Jukema, lector *Verpleegkunde* bij Saxion en leading lector Health & Well-being bij Saxion Research & Graduate School;
- mevrouw dr. Pauline Naber, senior onderzoeker en voormalig lector *Leefwerelden van Jeugd* bij Hogeschool Inholland;

- de heer dr. Erik van Rossum, lector *Wijkgerichte Zorg* bij Zuyd Hogeschool
De secretaris van de onderzoekscommissie is Inge Otto MA.

Een uitgebreidere beschrijving van functies en kennisgebieden vindt u in Bijlage 1. De door de individuele leden van de commissie ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen zijn in het bezit van de secretaris van de commissie. Hierin verklaren de leden o.a. vijf jaar voorafgaand aan de visitatie geen professionele werkrelatie met de hogeschool te hebben gehad. Mevrouw Inge Otto MA trad op als secretaris van de onderzoekscommissie.

2.4 Het beoordelingskader en opbouw rapport

Voor de evaluatie van de onderzoeksgroep *Zorg & Welzijn* is gebruik gemaakt van het beoordelingskader dat is vastgelegd in het 'Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022' en het 'NHL Kader Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022'. Het rapport is geordend naar de vijf standaarden uit het beoordelingskader.

1. De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.
2. De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.
3. Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.
4. De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van:
 - a. de beroepspraktijk en de samenleving
 - b. onderwijs en professionalisering
 - c. kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomeinHet onderzoek heeft in voldoende mate impact op de hiervoor omschreven gebieden.
5. De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

In 2016 heeft de NHL de standaarden zelf uitgewerkt in een aantal verplichte en niet-verplichte indicatoren (zie standaard 1).

Het evaluatierapport heeft de volgende opbouw:

- Hoofdstuk 3 behandelt de missie, het onderzoeksprofiel en het werkprogramma (standaard 1).
- Hoofdstuk 4 beschrijft de organisatie, mensen en middelen (standaard 2).
- Hoofdstuk 5 richt zich op de kwaliteit van het onderzoek (standaard 3).
- Hoofdstuk 6 beschrijft de resultaten en de impact van het onderzoek van de onderzoeksgroep (standaard 4).
- Hoofdstuk 7 behandelt tot slot de kwaliteitszorg voor zover relevant voor deze onderzoeksvisitatie (standaard 5).

2.5 De werkwijze

Fase 1: De onderzoeksgroep leverde een zelfevaluatie aan met onderliggende documentatie. Steekproefsgewijs is een aantal artikelen, publicaties en producten van de lectoraten door de commissieleden geëvalueerd. Deze documentatie is geselecteerd uit de publicatielijsten van 2012 t/m 2017 waarin zowel wetenschappelijke als beroepsgerichte publicaties en producten waren opgenomen. De commissieleden voerden op basis van deze documenten een voorlopige analyse uit op de vijf standaarden, resulterend in aandachtspunten voor de visitatie.

Fase 2: De analyse en aandachtspunten vormden de leidraad voor de gesprekken tijdens de visitatie, die op 29 maart 2018 plaatsvond in Leeuwarden. De commissie voerde gesprekken met de (associate) lectoren, de directeuren van de Academies Gezondheidszorg en Social Studies, met studenten, onderzoekers en met een aantal stakeholders uit het werkveld. Tijdens het bezoek zijn

drie exemplarische onderzoeksprojecten besproken met betrokken partijen uit de hogeschool, het onderwijs en het werkveld in zogenoemde 'ketengesprekken'.

De gekozen projecten kwamen uit verschillende lectoraten, of combinaties van lectoraten, en de keuze voor de gesprekspartners kwam tot stand in overleg tussen NHL Stenden en Hobéon.

Het programma van de visitatie is opgenomen in Bijlage 2.

Fase 3: Het conceptrapport is aan de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn aangeboden voor wederhoor. De voorzitter heeft het definitieve rapport 18 juli 2018 vastgesteld en aan het College van Bestuur van NHL Stenden aangeboden.

3. HET ONDERZOEKSPROFIEL EN -PROGRAMMA

Standaard 1: De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

3.1 Onderzoeksprofiel

In februari 2016 bracht de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn haar Onderzoeksplan 2015-2019 uit, dat zij opstelde in overleg met betrokkenen, de instituutsdirectie en het CvB. De missie van de onderzoeksgroep luidt als volgt: *"om met praktijkgericht onderzoek bij te dragen aan het versterken van de vitaliteit van alle burgers in de regio Noord-Nederland. De onderzoeksgroep heeft daarbij specifiek aandacht voor vitaliteit op het gebied van zorg en welzijn. De onderzoeksgroep wil in een veranderende maatschappij een verbindende schakel vormen tussen het werkveld en de zorg- en welzijnsopleidingen (NHL Hogeschool) en daar waar mogelijk en wenselijk het bedrijfsleven"*.

Met deze missie sluit de onderzoeksgroep aan bij het door NHL benoemde zwaartepunt Vital Regions, en bij het hogeschoolbrede thema cross-sectorale innovatie. De onderzoeksgroep profileert zich op het gebied van sociale vitaliteit aan de hand van vier kwetsbare doelgroepen die zij wil ondersteunen, namelijk: (i) kwetsbare ouderen, (ii) kwetsbare burgers, (iii) kwetsbare jeugdigen en hun gezinnen, en (iv) mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid. Hiernaast richt het programma zich op de scholing van professionals in het werkveld die samenwerken met deze vier doelgroepen, waarbij de onderzoeksgroep het stimuleren van zelfsturing bij deze professionals als haar specifieke scholingstaak ziet.

De commissie is op de hoogte van de geplande fusie tussen NHL en Stenden, en zij kan zich indenken dat de feitelijke toestand – met het vooruitzicht dat er nog een groep lectoraten bij de onderzoeksgroep gevoegd wordt – tot verminderde vaart geleid heeft als het gaat om het ontwikkelen van een gezamenlijk onderzoeksprofiel. Echter, omdat het huidige profiel nog duidelijke focus mist, raadt de commissie aan om, als groep, tot een specifiek, gemeenschappelijk, en samenhangend onderzoeksprofiel te komen. Zij merkt hierbij op dat het doen van co-creatief ontwerpgericht onderzoek ook een gezamenlijk kenmerk van de groep lijkt te vormen; al wordt dit op dit moment niet expliciet benoemd in het profiel.

De rollen die de onderzoeksgroep voor zichzelf ziet weggelegd, en haar onderzoeksprogramma, weerspiegelen volgens de commissie de ambitie van de groep om breed betrokken te zijn bij opleidingen, de hogeschool, het academische kennisgebied, en het werkveld. Zo ziet de groep zich op het gebied van zorg en welzijn als kennisontwikkelaar en kenniscirculator, en in bredere zin als stimulator van docentprofessionalisering, als curriculum-ontwikkelaar, en in de onderwijspraktijk als docent en (onderzoeks)begeleider. De commissie constateert dat het onderzoeksprogramma van de groep feitelijk uit de onderzoekslijnen van de afzonderlijke lectoraten bestaat. De betrokken lectoraten werken aan thema's als 'het gezond en veilig opgroeien van kinderen' en 'ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen', welke de commissie overigens relevant, actueel en ambitieus acht. De commissie merkt op dat de veelheid aan thema's mogelijk een versnelling in kwaliteitsverhoging en bredere impact in de weg staat.

3.2 Indicatoren

Het onderzoeksplan van de onderzoeksgroep geeft weer welke doelen, in de vorm van indicatoren, de groep Z&W zich stelt op het gebied van *innovaties, onderwijs en kennisontwikkeling* (zie p. 16-24). Binnen elk van deze drie gebieden zijn enkele verplichte indicatoren opgenomen en enkele niet-verplichte indicatoren. Onder het gebied *onderwijs* vallen bijvoorbeeld de input & output indicatoren 'het aantal studenten dat onderzoek uitvoert binnen de onderzoeksgroep' (verplichte indicator vanuit NHL), en 'het aantal mensen uit het bedrijfsleven dat participeert in het onderzoek' (niet verplicht). In het algemeen vindt de commissie dat de uitwerking van de indicatoren in doelen concreter kan.

Zo wordt 'focus op kwaliteits- en professionaliseringsvraagstukken' als een overkoepelend thema benoemd (p.20), dat vertaald zou kunnen worden in specifieke onderzoeks- en project-thema's. Verder kan de bijdrage van het onderzoeksprogramma aan het zwaartepunt Vital Regions duidelijker geformuleerd worden. Gaat het om de vitaliteit van álle burgers (p. 19), of om versterken van de vitaliteit van specifieke kwetsbare groepen, of om de vitaliteit van de professionals in de zorgsector? En hoe dan? De doelen zouden hier en daar ook ambitieuzer geformuleerd mogen worden (zie bijv. 'de onderzoeksgroep genereert minimaal 4 keer per jaar media-aandacht').

Oordeel

In overweging nemende dat (i) de onderzoeksgroep in haar missie aansluit op het hogeschoolbrede zwaartepunt Vital Regions, (ii) de individuele lectoraten vanuit inhoudelijk en regionaal oogpunt relevante thema's adresseren in hun onderzoekslijnen, maar ook dat (iii) het onderzoeksprofiel nog focus mist en het onderzoeksprogramma feitelijk uit de onderzoekslijnen van de afzonderlijke lectoraten bestaat, komt de commissie voor standaard 1 tot het oordeel 'voldoende'. Zij houdt hierbij rekening met de mitigerende omstandigheid dat de onderzoeksgroep zich in een fusieproces bevindt. Zoals de onderzoeksgroep ook in haar zelfevaluatie aangeeft, kan de interne samenhang en externe profilering als groep sterker. De commissie beveelt aan om tot een specifiek onderzoeksprofiel en concrete onderzoeksagenda te komen. Daarmee wordt tevens de inbreng van de groep in het fusieproces met Stenden geëxpliciteerd en veiliggesteld. De ambitie van de groep is groot, de weg om deze te realiseren mag scherper.

4. ORGANISATIE, MIDDELEN EN SAMENWERKING

Standaard 2: De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

4.1 Organisatie

De onderzoeksgroep is in maart 2015 formeel gestart, en viel tot 1 september 2016 onder het gelijknamige instituut Zorg en Welzijn. Onder dit instituut vielen ook de opleidingen (i) Verpleegkunde, (ii) Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, (iii) Cultureel Maatschappelijke Vorming, en (iv) Pedagogiek, (v) de master Social Work, (vi) de master Pedagogiek, en (vii) de master Digitale Innovatie in Zorg en Welzijn.

De aansturing van de onderzoeksgroep gebeurt per 1 januari 2018 vanuit een leading lector en twee academic directors. Het instituut Zorg en Welzijn is op bovengenoemde datum namelijk verdeeld in twee schools, genaamd de *School of Social Work and Pedagogy* en de *School of Health Care* in verband met de geplande fusie met Stenden Hogeschool. De onderzoeksgroep bedient beide schools. De leading lector heeft de positie van teamleider, en zal de groep vertegenwoordigen in interne overlegorganen van de hogeschool.

De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn bestaat op 1 december 2017 uit vier lectoraten¹:

- Het **lectoraat iHuman – Welzijn Zorg Digitaal** probeert praktische oplossingen te ontwikkelen die van belang zijn voor ouderen als het gaat om zelfredzaamheid, langer zelfstandig thuiswonen, participatie, en werkprocessen van zorgprofessionals.
- Het **Talmalectoraat Wonen, Welzijn en Zorg op Hoge Leeftijd** richt zich op het samen met ouderen en professionals werken aan projecten over vragen rond wonen, welzijn en zorg. Dit lectoraat bestaat uit de twee kenniskringen 'Wonen, Welzijn en Zorg op hoge leeftijd' en 'Welzijn nieuwe stijl'.
- Het **lectoraat Zorg voor Jeugd** wil het beroep en het onderwijs van professionals in de jeugdsector verbeteren, evenals de kwaliteit van de zorg voor jeugd.
- Het **lectoraat Zorg & Innovatie in de Psychiatrie** werkt aan het vinden en ontwikkelen van wetenschappelijke evidentie dat als sturing kan dienen voor het handelen van hbo-professionals in de psychiatrie.

De onderzoeksgroepleden verzetten veel werk in diverse projecten. In projectgroepen werken leden van verschillende kenniskringen samen, en vaak zijn ook mensen uit het werkveld betrokken. In de kenniskringen nemen lectoren en andere kenniskringleden een project-overstijgende blik op het bredere thema van een lectoraat.

De onderzoeksgroep geeft in haar zelfevaluatie aan dat zij samenhang binnen de groep bewerkstelligt via samenwerking in specifieke projecten, de verbindende werking van het lectoraat iHuman (e-health), en het gezamenlijke werken aan vraagstukken rond kwaliteit- en professionalisering. Daarbij merkt zij op dat zij het 'als groep opereren' als een uitdaging ziet. De commissie sluit zich hierbij aan, en constateert dat dit een begrijpelijke uitdaging is gezien de ontwikkelfase waarin de groep zich bevindt. Er is immers sprake van twee gevestigde lectoraten en twee recentere lectoraten die nog met elkaar tot eenheid moeten komen, en weer nieuwe groepsleden dienen zich ondertussen aan in de vorm van een vijfde lectoraat en de lectoraten van Stenden. Hoewel het lectoraat iHuman op dit moment een verbinding vormt met elk lectoraat afzonderlijk, is een onderlinge verbinding en een strategische, gezamenlijke focus en specifiek profiel nog een ontwikkelpunt, zo stelt de commissie vast.

¹ Het vijfde lectoraat, het lectoraat Leiderschap en Identiteit in het Verpleegkundig Domein, is in februari 2018 van start gegaan en wordt in deze onderzoeksevaluatie niet meegenomen (zie hoofdstuk 2.1).

De commissie adviseert de groep om een strategie vast te stellen waarmee zij tot zo'n focus en profiel kan komen en om de voortgang jaarlijks te evalueren. Lukt het om tot focus te komen, dankzij wie en wat? Wat is er nog meer nodig?

4.2 Mensen en middelen

Mensen

De onderzoeksgroep wordt in december 2017 aangestuurd door de verschillende lectoren. Aan het hoofd van elk lectoraat staan een of twee lectoren (in totaal 6 lectoren, samen 4,0 fte). Naast de lectoren participeren 24 (docent-)onderzoekers in de onderzoeksgroep voor 5,35 fte, en zijn er 10 promovendi actief (2,75 fte). In 2017 waren er tenslotte 127 studenten bij de onderzoeksgroep betrokken, en 3 ondersteunende medewerkers (2,55 fte). Elk lectoraat heeft een eigen kenniskring – of kenniskringen, in het geval van *Wonen, Welzijn en Zorg op Hoge Leeftijd*.

Verder ontvangt de onderzoeksgroep bijdragen uit de NHL-regeling 'Investering onderzoek in docenten', en de RUG-NHL-regeling voor promovendi. Met behulp van eerstgenoemde regeling kunnen docenten zich professionaliseren op onderzoeksgebied, waarbij één dag wordt gefinancierd door het CvB, en één dag door de opleiding. De RUG-NHL-regeling behelst dat een promovendus twee dagen betaald wordt door NHL of een externe subsidie, en, indien gewenst, een derde dag vanuit de RUG.

Tijdens het visitatiebezoek sprak de commissie met de onderzoeksgroep over de positionering van postdocs en docentonderzoekers. De groep gaf toen aan dat zij voor een dilemma stond. Docenten kunnen nu voor minimaal 0,2 fte meedoen aan onderzoek. De groep is het met de commissie eens dat één dag onderzoek niet veel is. Tegelijkertijd betekent een verhoging van het aantal fte volgens de onderzoeksgroep dat er in verhouding minder docent-onderzoekers van betaald kunnen worden. De commissie raadt de onderzoeksgroep aan om haar eigen 'HRM-beleid', haar personele strategie op onderzoeksgroepsniveau, uitgebreider te beschrijven, en om zo te expliciteren hoe zij met het eerdergenoemde dilemma om zal gaan, en welke lijn zij kiest. Dit kan volgens de commissie binnen de lijnen van het formele HRM-beleid van de hogeschool.

De commissie oordeelt dat de capaciteit voor onderzoek net afdoende is. Zij merkt daarbij op dat de lectoren veel zelf moeten doen (o.a. acquisitie onderzoeksgelden, disseminatie bevindingen), en meer ondersteuning zouden mogen krijgen vanuit de hogeschool in de vorm van middelen en voorzieningen. De commissie constateert dat de onderzoeksgroep relatief weinig seniormedewerkers omvat die de lead kunnen nemen in bijvoorbeeld het schrijven van onderzoeksvoorstellen. Goed postdoc-beleid zou dit volgens haar kunnen ondersteunen, zoals de onderzoeksgroep zelf ook al aangeeft in haar zelfevaluatie. De deelname van studenten en docenten, en de inbreng van lectoren in curricula, zou meer vanuit de opleidingen en management georganiseerd en begeleid kunnen worden. Het aanstellen van een leading lector ziet de commissie als een goede stap in een richting waarin lectoren en onderzoeksgroep gericht overleggen met management over lopende en toekomstige zaken.

Middelen

De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn ontvangt via verschillende kanalen financiële middelen voor het uitvoeren van onderzoek. Ten eerste krijgt het, zoals ieder lectoraat bij NHL Hogeschool, basisfinanciering vanuit de hogeschool (1^e geldstroom). NHL verwacht van haar lectoraten dat zij eenzelfde bedrag uit externe bronnen genereren. De onderzoeksgroep Zorg & Welzijn verwerft deze externe financiering via fondsen en subsidies (2^e geldstroom), structurele bijdragen van ketenpartners (3^e geldstroom), en eenmalige bijdragen door opdrachtgevers (3^e geldstroom).

Voor het Talmalectoraat, het lectoraat iHuman en het lectoraat Zorg & Innovatie in de Psychiatrie ligt het budget dat zij tot en met 2017 extern hebben geworven ruimschoots boven de financiering die zij van NHL Hogeschool zelf ontvangen. De commissie vindt dit een aanzienlijke prestatie die getuigt van ambitie. Ook suggereert dit dat deze lectoraten een behoorlijk extern draagvlak hebben.

Hoewel de lectoraten Zorg voor Jeugd en Zorg & Innovatie in de Psychiatrie beperkte externe financiering verwierven in 2017 (wat gezien hun recente start begrijpelijk is); ligt het totaal aan externe middelen dat verworven is door de *onderzoeksgroep* boven het totaal aan ontvangen basisfinanciering. Kortom, het lukt de onderzoeksgroep om een aanzienlijk bedrag aan externe financiering te werven via de 2^e en 3^e geldstroom.

De commissie stelt vast dat de onderzoeksgroep, in het huidige financieringsmodel, zelf een groot gedeelte van het budget dient te verwerven. Ruimte en tijd om de eigen wetenschappelijke bagage in stand te houden ('onderzoeksreflectietijd') krijgen de leden, volgens de commissie, dan ook in te zuinige mate van de hogeschool. Zij beveelt de hogeschool aan om in de berekening van haar financiële bijdrage de noodzaak van 'een fundament' voor ogen te houden. Daarnaast stelt de commissie voor dat de onderzoeksgroep afspraken maakt met de hogeschool: welke onderwijsactiviteiten worden ten laste gebracht van het lectoraat en welke van de opleiding? Welke verhouding spreek je af en wat moet het lectoraat daar dan voor leveren? Academies en opleidingen zouden volgens de commissie ook kunnen bekijken hoeveel geld zij voor welke diensten uit het lectoraat vrij kunnen maken. Tijdens de visitatiedag gaven verschillende onderzoeksgroepleden aan op de een of andere manier een bijdrage te leveren aan het onderwijs (zie paragraaf 4.3).

Tenslotte wordt de toekenning van budget en de verantwoording over de besteding op dit moment per lectoraat geregeld. Het opstellen van een begroting gebeurt sinds dit jaar ook op het niveau van de onderzoeksgroep. De commissie staat achter deze stap. Hoewel de eerste gezamenlijke begroting nog als een optelsom van de afzonderlijke lectoraatsbegrotingen leest, heeft de onderzoeksgroep aangegeven te streven naar een centrale verzameling en verdeling van middelen voor 2019. De commissie moedigt de groep aan om dit nieuwe model van financiering te realiseren, ook om de continuïteit van de groep verder te borgen. De jonge lectoraten zijn nu bijvoorbeeld aanzienlijk kleiner omdat die, begrijpelijk in deze fase, minder subsidie ophalen.

4.3 Samenwerkingsverbanden

Uit het overzicht van interne en externe samenwerkingsverbanden dat de commissie bekeek, blijkt dat de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn een breed palet aan regionale samenwerkingsverbanden heeft, vooral in Noord-Nederland. Zo zijn Jeugdhulp Friesland, de Gemeente Assen, en Zorgbelang Noorderbreedte samenwerkingspartners. Ook zijn er samenwerkingen op landelijk niveau, bijvoorbeeld met het Nederlands Jeugdinstituut, of de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De onderzoeksgroep heeft verder samenwerkingsverbanden met enkele buitenlandse onderwijsinstellingen, zoals de University of Worcester, zo stelt de commissie vast.

Gedurende de visitatiedag is een aantal recente projecten van de onderzoeksgroep gepresenteerd, zoals 'Achtergrond en Aanpak van Verward Gedrag in Friesland', 'Programma Werkplaats Sociaal Domein Friesland', en 'SOVATASS'. De commissie vindt het opvallend positief dat de onderzoeksgroep rond deze projecten zulke stevige, wijdverbreide, en effectieve netwerken heeft opgebouwd.

"De onderzoeksgroep heeft stevige, wijdverbreide, en effectieve netwerken opgebouwd"

Bij het RAAK Publiek-project Sociale Vaardigheids Training kinderen met een Autisme Spectrum Stoornis (SOVATASS) werken bijvoorbeeld tenminste zes partijen samen aan een serious game over sociale vaardigheden voor kinderen met autisme. De stakeholders zijn: (i) lectoraten van de NHL, Windesheim en de Hanze, (ii) zorg- en onderwijsprofessionals in de kinder- en jeugdpsychiatrie, (iii) een bedrijf in de creatieve industrie, (iv) twee panels met kinderen met autisme, (v) ouders van kinderen met autisme, en (vi) studenten van de deelnemende hogescholen. Vanuit de onderzoeksgroep participeren de lectoraten iHuman, Zorg voor Jeugd, en Zorg & Innovatie in de Psychiatrie. Voor het project SOVATASS, evenals voor de andere besproken projecten, geldt dat de commissie onder de indruk is van de verbinding met werkveld.

Tijdens de gesprekken over de projecten waren ook enkele externe stakeholders aanwezig. Zij waren positief over hun samenwerking met de onderzoeksgroep, zo stelt de commissie vast. De game-designer van 8D Games die de commissie sprak, waardeert bijvoorbeeld het iteratieve proces dat het SOVATASS-project kenmerkt zeer. Zo werden game-elementen herhaaldelijk getest en weer aangepast. Ook was hij positief over de bijkomende onverwachte opbrengst van het project voor zijn eigen bedrijf. Zo stak hij van de onderzoekers op hoeveel deelnemers je, als game-ontwerper, nu minimaal nodig hebt voor het testen van een game. Al met al is de indruk van de commissie dat de onderzoeksgroep qua intensiteit en type externe samenwerkingsverbanden boven het maaiveld van lectoraten in Nederland uitsteekt.

“Qua externe samenwerkingsverbanden steekt de onderzoeksgroep boven het maaiveld uit”

In haar Zelfevaluatie geeft de onderzoeksgroep aan haar visie op 'ateliers' verder te willen uitwerken. In ateliers vindt co-creatie tussen werkveld, onderzoek en onderwijs plaats. Belangrijke vraagstukken waarmee de groep aan de slag wil, zijn bijvoorbeeld het vraagstuk van financiering van de ateliers en de zeggenschap over het (atelier/onderzoeks)onderwerp. De commissie kan zich voorstellen dat dit ook bij projecten met bedrijven vraagstukken kunnen zijn.

De onderzoeksgroep heeft ook stevige lijnen met de opleidingen, concludeert de commissie. Vooral met de masteropleidingen bestaat deze sterke verbinding; bij de bachelors in dit relatief minder sterk (met uitzondering van de afstudeerfase). Tijdens de visitatie gaven lectoren aan dat zij, deels op eigen initiatief, aanhaken bij adviesoverleggen van opleidingen, dat zij met en via opleidingen studenten werven voor projecten, en dat zij actief zijn bij de curriculumontwikkeling van opleidingen in hun domein (nu bijv. bij Pedagogiek jaar 1). De commissie waardeert hierbij de flinke dosis pro-activiteit die aanwezig is onder de lectoren: zij nemen het initiatief om zichzelf te melden bij een betreffende opleiding of overleg als zij voor zichzelf een mogelijke bijdrage zien. Een structurelere en formele samenwerking kan de impact van lectoraat op de opleidingen en vice versa vergroten.

Oordeel

De commissie beoordeelt standaard 2 als 'goed'. Hoewel zij de interne organisatie van de groep, evenals de bemensing, en de vanuit de hogeschool beschikbaar gestelde middelen voor de groep afdoende en net toereikend vindt – deze elementen zijn duidelijk in ontwikkeling – neemt zij in haar afweging als mitigerende omstandigheid mee dat de groep zich in een fusie bevindt. De commissie kan zich indenken dat de fusie de benodigde ontwikkelingen voor het versterken van de huidige organisatie enigszins zijn blijven liggen. De commissie laat het bijzonder krachtige en uitgebreide netwerk van de onderzoeksgroep zowel naar buiten toe (werkveld) als naar binnen toe (het onderwijs) zwaar in haar oordeel meewegen, en wil deze zeer positieve prestatie honoreren. Zo komt zij, ondanks dat de interne organisatie sterker kan, uit op het oordeel 'goed'.

Daarnaast beveelt zij de onderzoeksgroep aan om haar interne organisatie te sterken. Een eerste stap hiernaartoe is het doen van een intern zelfonderzoek, en het bepalen van een expliciete strategie met bijbehorende maatregelen. Dit is nodig omdat de situatie, gegeven de fusie, onzeker is. Het formeren van een sterk samenhangende en opererende onderzoeksgroep die samenwerkt met twee academies en een (verbreed) werkveld, is volgens de commissie een cruciale opgave voor de komende jaren. Dit vraagt actieve ondersteuning vanuit de hogeschool en het management. De commissie adviseert de onderzoeksgroep om te benoemen wat zij van hen aan ondersteuning nodig heeft (bijv. projectadministratie, subsidiedesk, datafaciliteiten) en dit samen met andere onderzoeksgroepen bij de hogeschool te agenderen. Ten derde raadt de commissie de onderzoeksgroep aan om aandacht te hebben voor de structurering van haar samenwerking met de onderwijsorganisatie – niet elke structurering is een verbetering; alles alleen in gesprekken ('ik praat even met die en die') is wellicht te weinig. Een onderdeel hiervan is dat de onderzoeksgroep met de academies en opleidingen zou kunnen bekijken hoeveel geld zij voor diensten van het lectoraat vrij kunnen maken.

5. KWALITEIT VAN HET ONDERZOEK

Standaard 3: Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.

Binnen de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn staat het ontwikkelen van praktijkrelevante kennis centraal. Het onderzoek dient bij te dragen aan oplossingen voor praktische problemen in de echte wereld. De groep hanteert dan ook het pragmatisch perspectief op onderzoek, wat inhoudt dat zij per onderzoeksproject bepaalt welke methodiek geschikt is. Gebruikte onderzoeks-benaderingen zijn onder andere verkennend onderzoek, evaluatief onderzoek (bijv. naar de werkzaamheid van interventies), en design based research. De gehanteerde methoden zijn kwalitatief en soms kwantitatief van aard.

Tijdens de visitatiedag werd voor de commissie duidelijk dat de onderzoeksgroep van alle methoden die zij hanteert in elk geval stevig inzet op verschillende vormen van design based research, en hier ook een voorkeur voor lijkt te hebben. Daarbij viel het de commissie in positieve zin op dat de onderzoeksgroep niet standaard voor deze methode kiest; maar dat zij de keuze laat afhangen van de mate waarin design based research bijdraagt aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag. De commissie beveelt aan om de voorkeur voor en de resultaten van een bepaalde benadering (zoals bij design based research) verder te ontwikkelen en extern te laten zien, zodat de onderzoeksgroep dat als (inter)nationale profilering kan gebruiken. De commissie sluit zich dan ook aan bij de volgende uitspraak van de onderzoeksgroep in haar zelfevaluatie:

“Met de toegenomen aandacht voor participatief, ontwerpgericht onderzoek, niet in de laatste plaats vanwege de design based education (DBE) filosofie van NHL Stenden Hogeschool, verdient de oriëntatie op een adequate formulering, uitvoering en reflectie op deze vorm van onderzoek de nodige aandacht. Hoe is een goede balans te vinden tussen ‘rigor’ en ‘relevance’, ‘ontwerpactiviteiten’ en ‘onderzoeksactiviteiten’? Hoe verandert dit de samenwerking met onze praktijkpartners? Dit zijn kwesties die we op basis van eerdere ervaringen met onderzoek bij uitstek in de onderzoeksgroep nader moeten uitwerken. Dit kan bijdragen aan een scherp en tevens hogeschool breed gedeeld beeld over praktijkgericht onderzoek dat past bij de DBE-onderwijsfilosofie.” (p. 35)

De Onderzoeksgroep Zorg & Welzijn hanteert het NHL-kader Kwaliteitszorg Onderzoek als richtsnoer bij onderzoek. Daarnaast leeft het de randvoorwaarden en kwaliteitscriteria na voor praktijkgericht zorgonderzoek. Deze zijn ontwikkeld in opdracht van de Vereniging Hogescholen en ZonMw, o.a. door lector Evelyn Finnema (Vereniging Hogescholen, 2010; Smeijsters, 2011). De hieruit afgeleide criteria voor kwaliteit die de onderzoeksgroep hanteert zijn (a) praktisch relevant, (b) methodologisch grondig en (c) ethisch verantwoord. Voor ethische richtlijnen over onderzoek, neemt de onderzoeksgroep de nota ‘Richtlijnen Ethiek Onderzoek’ van NHL (2013), en de nota ‘Kader Kwaliteitszorg Onderzoek NHL 2016-2022’ als uitgangspunt.

Dat de onderzoeksgroep aan de standaarden *praktisch relevant*, *methodologisch grondig* en *ethisch verantwoord* voldoet, blijkt volgens de commissie uit het feit dat zij in verschillende peer-reviewed tijdschriften publiceren, en uit de subsidies die zij verwerven (ZonMw, SIA). Verder constateert de commissie op grond van haar bestudering van de publicaties uit de steekproef dat de onderzoeken van de onderzoeksgroep duidelijk voldoen aan bovenstaande criteria voor goed onderzoek. Tot slot, de voorbeelden van projecten die tijdens de visitatiedag aan bod kwamen, vond de commissie een mooie combinatie van vasthouden aan het kwaliteitsproces enerzijds, en creatief en behendig met de doelgroepen een methodologisch verantwoorde weg vinden anderzijds (bijv. SOVATASS). En ten slotte zijn diverse richtlijnen voor ethisch verantwoord onderzoek (w.o. informed consent, privacy) en studentdeelname praktisch en goed belegd.

“ de projecten vormen een mooie combinatie van vasthouden aan de kwaliteitseisen enerzijds, en creatief en behendig met de doelgroepen een methodologisch verantwoorde weg vinden anderzijds ”

Oordeel

Overwegende dat het onderzoek van de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn – afgaande op haar publicaties en de verworven subsidies – voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek, en dat zij een duidelijke uitwerking van de interne kwaliteitsbewaking gemaakt heeft, komt de commissie voor standaard 3 tot het oordeel 'goed'. De commissie beveelt daarnaast aan om de ingezette koers met de toepassing van design based research verder te ontwikkelen, en daar herkenbare expertise in op te bouwen.

6. RESULTATEN EN IMPACT

Standaard 4: De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van:

- de beroepspraktijk en de samenleving
- onderwijs en professionalisering
- kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein

Het onderzoek heeft in voldoende mate impact op de hiervoor omschreven gebieden.

In dit hoofdstuk evalueert de commissie de resultaten van de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn en gaat het in op de drie prestatiegebieden. Achtereenvolgens komen aan de orde de bijdragen aan (a) de beroepspraktijk en samenleving, (b) de onderwijspraktijk en professionalisering, en (c) kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein.

6.1 Valorisatie naar beroepspraktijk en samenleving

In de Zelfevaluatie geeft de onderzoeksgroep aan een bijdrage te leveren aan de beroepspraktijk via de ontwikkeling of verbetering van producten (bijv. valpreventie game, nieuw observatie-instrument), en processen (werkprocessen). De commissie onderschrijft dit, en is positief over de manier waarop de onderzoeksgroep met het werkveld werkt. Uit de besproken projecten blijkt dat de groep handig is met co-creatief ontwerpen; een vaardigheid die, volgens de commissie, niet vanzelfsprekend is. Bovendien weet de onderzoeksgroep goede, relevante gesprekspartners uit het werkveld bij zich te betrekken, en deze ook vast te houden. Zo bouwt de groep blijvende leernetwerken. Deze zijn een resultaat, en vormen hét bewijs dat de onderzoeksgroep inderdaad haar doel bereikt, en professionals naar een zelfsturende, zelflerende houding brengt.

Een voorbeeld van een project dat volgens de commissie, zoals hierboven beschreven, mooi aansluit op een vraag uit de praktijk is het project 'Verward Gedrag'. Bij dit project vroegen GGZ Friesland, VNN en ZIENN het lectoraat Zorg & Innovatie in de Psychiatrie en de Kenniskring Welzijn Nieuwe Stijl om onderzoek te doen naar het thema 'verwarde personen'. Door een goede verkenning met de opdrachtgevers en de Politie Fryslân kon de projectgroep het thema tot twee vragen terugbrengen: (1) wie, specifiek in de regio Friesland, vallen onder het containerbegrip 'verwarde personen'? en (2) hoe kan de ondersteuning van deze groep verbeterd worden?

Het project 'Verward Gedrag' heeft aantoonbaar impact op de praktijk en maatschappij, zo stelt de commissie vast. Via interviews met cliënten en professionals – uitgevoerd met behulp van studenten Verpleegkunde, Social Work en Pedagogiek – heeft het onderzoek niet alleen geleid tot meer bewustwording binnen instellingen, maar ook tot kennis over de complexiteit van de doelgroep, en een geïntegreerd behandelteam dat in januari 2018 gestart is. Ook het te ontwikkelen product van de projectgroep toont aan dat de groep zich sterk op valorisatie voor de beroepspraktijk richt. Zo verwierf de projectgroep recent een subsidie van ZonMw waarmee zij een module kan ontwikkelen over 'personen met verward gedrag' voor professionals in het werkveld. De producten die de groep met het werkveld ontwikkelt, worden dus ook echt benut en toegepast.

De bestudeerde publicaties in vaktijdschriften, de nominaties van twee projecten van de onderzoeksgroep voor een prijs in 2017, en de gevoerde gesprekken met samenwerkingspartners tijdens de visitatie maken duidelijk dat het de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn lukt om impact te realiseren in de beroepspraktijk en de samenleving. De respectabele lijst met presentaties, lezingen, georganiseerde evenementen, en media-optredens dragen ook aan dit beeld bij.

6.2 Resultaten op het gebied van onderwijs en professionalisering

De commissie vindt de rol die de onderzoeksgroep in het onderwijs van de NHL Hogeschool speelt veelzijdig, tastbaar, en van meerwaarde (zie ook Onderzoeksjaarrapport 2016). De groep heeft een actieve begeleidingsrol voor studenten die aan onderzoek werken (ateliers, minoropdrachten, afstudeeronderzoeken), en twee van de lectoraten verzorgen onderwijs in een minor.

Ook geven leden gastcolleges, bijvoorbeeld over zelfmanagement en ICT in de thuiszorg (Dijkstra, 2016), burgerinitiatieven (Postma, 2017), en ontwikkelingen in de praktijk van het domein Jeugd (Metselaar, 2017). De (associate) lectoren werken naast deze activiteiten ook aan de ontwikkeling van onderwijs, o.a. in de master Social Work en het programma X-honours. Het NHL Onderzoeksjaarrapport (2016), met daarin het overzicht van de onderwijsgerelateerde activiteiten van de lectoren uit de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn, draagt ook aan dit positieve beeld bij.

Tijdens het visitatiebezoek gaven de lectoren aan dat zij tussen drie typen onderzoek laveren. Het gaat hierbij om (1) studentenprojecten, (2) projecten met docent-onderzoekers en eventueel studenten, en (3) grotere projecten met promovendi. Afhankelijk hiervan zijn de gekozen begeleidingsvorm en de eisen die worden gesteld aan het onderzoek rond diepgang, rigor en relevance verschillend van aard. Het aantal studenten (127), promovendi (10), en onderzoekers (24) dat in 2017 betrokken was bij onderzoeksprojecten van de groep, acht de commissie goed, zeker gezien het feit dat de onderzoeksgroep veel activiteiten en verplichtingen op haar bord heeft. Op basis van deze niveaus, en de positieve reacties van de gesproken studenten, docent-onderzoekers en promovendi, stelt de commissie dat de onderzoeksgroep haar verschillende begeleidingstaken scherp op het netvlies heeft, en de begeleiding adequaat en efficiënt invult. Opmerkingen van de lectoren over hoe zij met studenten afstemmen wat samen gedaan wordt en wat niet, en over hoe zij het werkveld vragen zelf de 'vacatures' op te stellen voor stageprojecten en afstudeeronderzoeken bevestigen dit beeld. Zo is het werkveld ook partner in de onderwijsopdracht van het lectoraat.

Wat de commissie betreft, kunnen met name de bacheloropleidingen de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn actiever, en meer structureel benaderen om input en advies over de inhoudelijke kern van de beroepen en het curriculum. Dit zou gerealiseerd kunnen worden doordat de academiectoren de lectoren steviger positioneren bij de opleidingen. In het algemeen stelt de commissie vast dat de hoofdthema's van de groep sterk zouden mogen terugkomen in de curricula, juist ook omdat deze thema's de state-of-the-art representeren. In deze zin zou (het management van) de opleidingen meer een visionaire én faciliterende rol kunnen vervullen in het benutten van de kennis van de lectoraten. Rond welke kernthema's of profielen is input van lectoraten van belang? Op welke wijze kan deze zo georganiseerd worden dat de expertise van de lectoren benut wordt, zonder dat zij in tijdsinvestering overvraagd worden? Op welke wijze kunnen lectoren en onderzoekers bijdragen aan de kwaliteitszorg van het onderwijs? Welke middelen en faciliteiten stellen opleidingen daartoe beschikbaar?

De commissie is positief over het feit dat de onderzoeksgroep het initiatief neemt en stimuleert om de kennis die door studenten vergaard is in onderzoeken, strategisch te dissemineren. Tijdens de visitatiedag sprak de commissie een alumna die in het verleden een onderzoek had afgerond bij het project Programma Werkplaats Sociaal Domein Friesland. De alumna vertelde dat zij in een denktank-sessie samen met de projectgroep besloot om een folder te maken van haar onderzoeksresultaten, en om deze naar andere gemeentes te brengen. Ook heeft zij met steun van de groep een poster gepresenteerd, en is de folder op de landelijke website Werkplaats Sociaal Domein geplaatst.

Aan de professionalisering van docenten draagt de onderzoeksgroep bij door docenten bij de kenniskringen te betrekken, begeleiding bij promotietrajecten, en door kennisdisseminatie-activiteiten te organiseren (lezingen, workshops, masterclasses). Ook vindt er indirect professionalisering plaats via de cross-sectorale contacten en samenwerkingen met docenten in het kader van onderzoeksprojecten.

6.3 Kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein

De commissie stelt vast dat de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn veel onderneemt op het gebied van kennisdisseminatie via publicaties in vaktijdschriften en boeken. Dit vindt zij een compliment waard. De commissie bekeek verschillende typen publicaties, waaronder een klassiek wetenschappelijk artikel, een bijdrage aan een handboek en een beschrijving van een 'praktijktool', en vond deze inhoudelijk gezien goed en nuttig voor zowel het praktijkveld als het onderwijs.

De commissie concludeert verder dat de lectoraten die onder de onderzoeksgroep vallen voldoen aan de interne NHL-normen voor publiceren zoals die in het NHL-kader Kwaliteitszorg Onderzoek en het publicatiebeleid zijn vermeld. De lectoren publiceren inderdaad minimaal eens in de twee jaar in een peer reviewed tijdschrift, boek of congrespaper, zo zag de commissie. Hoewel hiervoor geen absolute norm is, wil de commissie de onderzoeksgroep wel de suggestie meegeven om naar een hoger aantal publicaties in peer-reviewed tijdschriften te streven. Afgaande op wat de panelleden bij vergelijkbare onderzoeksgroepen elders zien, lijkt haar dit haalbaar. Een verhoging van de norm kan bijdragen aan een verdere kwaliteitsverbetering – de wetenschappelijke normen liggen immers hoger bij peer-reviewed tijdschriften – en aan een versterking van de zichtbaarheid van de groep op het wetenschappelijk forum. Een rapport zoals dat van Postma, Rietdijk, Nijboer et al. (2017) over *'Samen doen wat nodig is om armoede te bestrijden'* vindt de commissie bijvoorbeeld een voorbeeld van degelijk en in conceptueel opzicht goed opgesteld praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn, dat volop mogelijkheden biedt voor publicaties in wetenschappelijke tijdschriften.

Naast het verhogen van de norm voor het aantal publicaties in peer-reviewed tijdschriften, kan de onderzoeksgroep volgens de commissie ook in meer algemene zin nadenken over de Body of Knowledge waaraan zij beoogt bij te dragen. *Welke substantiële bijdrage levert de onderzoeksgroep via haar huidige projecten aan de wetenschap, en aan de kennisontwikkeling binnen de domeinen?* De commissie raadt aan om deze vragen op de agenda te zetten, en om de vertaling naar wetenschappelijke publicaties als vast agendapunt te houden.

Door de publicatienorm bovendien meer te richten op de 'teamoutput' in plaats van op de output van enkel lectoren, zou het verhogen van het aantal bijdragen aan peer-reviewed tijdschriften zeker binnen bereik moeten zijn, schat de commissie in. Het viel de commissie op dat de publicaties en presentaties tot op heden vooral verzorgd worden door de lectoren en associate lectoren (deels samen met collega's buiten NHL); zij raadt aan om hier meer leden van de kenniskring in te betrekken (c.q. het voortouw te laten nemen). Een dergelijke groepsbenadering staat de onderzoeksgroep toe om bij het werken aan publicatie-indicatoren aan te sluiten bij de sterktes van individuele groepsleden (bijv. PhD's, docentonderzoekers), en om output fluctuaties op te vangen.

De publicaties van de jongere lectoraten lijken vooral in te gaan op onderzoeksresultaten die de auteurs meenamen uit hun eerdere achtergrond en werkkring; niet zozeer de afgelopen periode. Dat is, gezien de nog korte looptijd van deze lectoraten, voor de hand liggend en begrijpelijk, zo stelt de commissie vast. Zij verwacht dat er nieuwe publicaties bij zullen komen die meer op het werk van de onderzoeksgroep gebaseerd zijn, en minder op de initiële achtergrond van onderzoekers.

De onderwerpen waarop de onderzoeksgroep zich richt, zijn volgens de commissie van belang voor de sector en sluiten aan bij vernieuwende ontwikkelingen, zoals e-health en serious gaming. De co-creatieve benadering, met de samenwerkingen met allerlei externe partijen, levert ook een unieke bijdrage aan de kennisontwikkeling en -disseminatie.

Oordeel

De commissie komt voor standaard 4 tot het oordeel 'goed'. In deze standaard komen, volgens haar, alle prachtige resultaten en voorbeelden voorbij die de onderzoeksgroep doet en bereikt. In haar oordeel neemt de commissie mee dat de productiviteit van de onderzoeksgroep voldoet aan de gestelde doelen en indicatoren, in die zin dat de onderzoeksgroep inderdaad komt tot allerlei cross-sectorale producten (innovaties) die vervolgens ook gebruikt en extern gewaardeerd worden. Dit doet zij in nauwe samenwerking met zorgprofessionals, cliënten, en met organisaties in het werkveld, en met studenten en docent-onderzoekers – veelal met een brede groep uit het professionele veld. Dat is een knappe prestatie, vindt de commissie, die zij zeker mee laat wegen.

De lectoren dragen verder aantoonbaar bij aan het onderwijs door zelf onderwijs te geven, studenten te begeleiden bij het (afstudeer)onderzoek, en door op eigen initiatief input te geven voor de ontwikkeling van curricula. De kennisontwikkeling via vaktijdschriften en boeken vindt de

commissie goed. De bijdrage van de groep aan het wetenschappelijk kennisbestand in het domein, via peer-reviewed artikelen, zou ambitieuzer en sterker mogen volgens haar. De commissie beveelt aan om met elkaar te bepalen aan welke Body of Knowledge de onderzoeksgroep wil bijdragen, en hier volgens een groepsbenadering naar te handelen. Ten slotte wil zij de suggestie meegeven om de lectoren steviger te positioneren bij de opleidingen, om de curricula structureel te laten profiteren van hun state-of-the-art input.

7. KWALITEITZORG

Standaard 5: De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

De kwaliteitsborging van de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn wordt op verschillende niveaus uitgevoerd. Uit de zelfevaluatie en de gesprekken blijkt dat onderzoekers voor-, tussen-, en nagesprekken voeren met opdrachtgevers van projecten. Voor de start van een project worden bijvoorbeeld wederzijdse verwachtingen, de werkzaamheden, en het beoogde eindresultaat besproken. Subsidieverstrekkers monitoren het proces sowieso strak, en initiëren zelf evaluaties. De commissie vindt de eind- en tussenrapportages die de onderzoeksgroep voor dergelijke opdrachtgevers schreef helder en eerlijk (o.a. Dementia Care Mapping tussenrapportage 2016, Eindrapportage Seniorenvoedingsmeter 2016, en Jaarevaluatie IWP E-health & Serious Gaming 2016). Kortom, er wordt afdoende geëvalueerd binnen de projectgroep, zo stelt de commissie vast.

Volgens de gesprekken tijdens de visitatie worden de onderwijsgerelateerde activiteiten van leden van de onderzoeksgroep via de reguliere onderwijsbeoordelingen geëvalueerd. Het Onderzoeksplan geeft daarnaast aan dat bij zelf-ontwikkelde programma's (bijv. WMO-werkplaats) de evaluatie zelf georganiseerd dient te worden. In het onderzoeksplan spreekt de groep verder de ambitie uit om immer een hoge waardering te krijgen over het verzorgde onderwijs (p. 23). De commissie beveelt aan om de resultaten van de onderwijsbeoordelingen – en de reflectie daarop – dan ook op te nemen in het Onderzoeksjaarrapport. Zo kan de onderzoeksgroep de doorzichtigheid en navolgbaarheid van dit evaluatieproces verbeteren.

Naast op het niveau van individuele projecten, vindt kwaliteitsborging plaats op het niveau van de kenniskring. Zowel kenniskringbijeenkomsten als 'heidagen' worden gebruikt om de kwaliteit van projecten te bespreken. Externe kenniskringleden nemen deel aan deze activiteiten – een mooie manier om nieuwe invalshoeken binnen te halen, vindt de commissie.

Sinds 2017 vinden ook maandelijks bijeenkomsten plaats op het niveau van de onderzoeksgroep. Hier zijn de lectoren bij aanwezig, evenals de programma-manager Vital Regions en de onderwijsdirecteuren. Tijdens de bijeenkomsten komen kernthema's zoals de voortgang en kwaliteit van het onderzoeksplan, en het vinden en aanschrijven van subsidiefondsen aan bod. In de zelfevaluatie kondigt de onderzoeksgroep aan dat zij in de toekomst ook projecten op onderzoeksgroepsniveau wil evalueren. De commissie vindt dit een goed idee, temeer omdat zij meent dat het evalueren van projecten op zekere afstand (buiten het eigen lectoraat) grotere ruimte voor een frisse objectieve blik en feedback creëert.

De commissie stelt vast dat de onderzoeksgroep een goed overzicht heeft van de strengths en de mogelijke verbeterpunten van haar eigen kwaliteitssysteem. Dat de onderzoeksgroep nadenkt over het organiseren van meer overleggen tussen al haar onderzoekers, het introduceren van een klankbordgroep, en het starten van intervisiesessies op groepsniveau, toont aan de commissie dat zij verbetermogelijkheden herkent en erkent, en hiermee proactief en gericht aan de slag gaat. Bij deze voornemens sluit de commissie zich volledig aan, en zij moedigt deze graag aan.

Tenslotte vindt kwaliteitsborging plaats op het niveau van de instelling. De NHL gebruikt hiervoor het onderzoeksplan als basis. Onderzoeksgroepen stellen hun doelen, en de bij standaard 1 bedoelde indicatoren, vast in het onderzoeksplan, en leggen dit voor aan de instituutdirecteur en het CvB. Vervolgens bespreken de drie partijen jaarlijks de voortgang. De zesjaarlijkse onderzoeksvisitatie, en de afspraken tussen individuele lectoren en de instituutdirecteur zijn tevens onderdelen van de instellingsbrede kwaliteitsborging.

Oordeel

In aanmerking nemende dat (i) de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn regelmatig evaluaties uitvoert op project-, kenniskring-, en onderzoeksgroepniveau, (ii) zij daarbij de stakeholders betreft, en (iii) de kwaliteitsborging op instellingsniveau via het onderzoeksplan en afspraken voldoende op orde is, komt de commissie op standaard 5 tot het oordeel 'voldaan'².

De commissie geeft als suggesties voor verdere ontwikkeling mee om de resultaten van de onderwijsevaluaties en bijbehorende reflectie op te nemen in het onderzoeksjaarrapport, en de evaluatie van projecten ook op onderzoeksgroepniveau te realiseren. Zij moedigt de voornemens van de onderzoeksgroep aan om meer overleggen tussen al haar onderzoekers te organiseren, een klankbordgroep te introduceren, en intervisiesessies op groepsniveau te starten. Dit laatste zal bijdragen aan de interne samenhang van de onderzoeksgroep.

² N.b. Het *Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022* stelt dat voor standaard 5 slechts de oordelen 'voldaan' of 'niet voldaan' gegeven kunnen worden (p. 21).

8. EINDOORDEEL

De commissie oordeelt dat de kwaliteit van het onderzoek en de organisatie van de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn over het geheel genomen **'goed'** is.

De commissie komt tot een algemeen oordeel van 'goed', ondanks dat zij standaard 1 over het onderzoeksprofiel en -programma met een 'voldoende' beoordeelde. Zij weegt in dit eindoordeel mee dat de verdiensten van de onderzoeksgroep voor standaard 4 'resultaten en impact' dusdanig goed en overtuigend zijn, dat zij dit zwaarder laat meewegen in het eindoordeel. De commissie ziet dat de groep goede, relevante gesprekspartners uit het werkveld bij zich weet te betrekken, en blijvende leernetwerken met hen opbouwt. De onderzoeksproducten, zoals de game voor kinderen met een Autisme Spectrum Stoornis, zijn cross-sectoraal en worden ook daadwerkelijk gebruikt. Ook in het onderwijs van de NHL neemt de groep een veelzijdige, tastbare, en waardevolle rol; vooral in de masterfase. Zo begeleiden groepsleden afstudeerders en ontwikkelden zij mede de master DIZW. De commissie is tevens positief over de kennisontwikkeling via vaktijdschriften en boeken, en zij ziet potentie voor een grotere wetenschappelijke bijdrage hieraan. De commissie vertrouwt er verder op dat de groep de voor standaard 1 genoemde verbeteractie – een strategie ontwikkelen en toepassen om tot een gezamenlijk profiel en gezamenlijke focus te komen – oppakt; juist in deze fase van het fusieproces is dat bijzonder belangrijk.

De andere standaarden over 'organisatie, middelen en samenwerking' (standaard 2), 'kwaliteit van het onderzoek' (standaard 3), en 'kwaliteitszorg' (standaard 5) ontvingen tevens een positief oordeel van de commissie. Deze oordelen zijn gebaseerd op het feit dat de groep een bijzonder krachtig en uitgebreid netwerk heeft naar binnen en naar buiten toe, onderzoek opzet en uitvoert dat voldoet aan de standaarden uit het vakgebied, zij de interne kwaliteitsbewaking duidelijk heeft uitgewerkt, en zij aantoonbaar op verschillende niveaus evalueert. Hierbij wil de commissie als belangrijkste ontwikkelsuggesties meegeven dat de interne organisatie van de onderzoeksgroep nog wel sterker kan, en dat samenwerking met de onderwijsorganisatie gebaat is bij meer structurering. De onderzoeksgroep zou ook, in samenwerking met andere onderzoeksgroepen, bij de hogeschool kunnen agenderen welke ondersteuning zij nodig hebben.

Als de commissie de benoemde beperkingen op de standaard over 'het onderzoeksprofiel en -programma' afweegt tegen de positieve resultaten die geboekt zijn op het gebied van onderzoeksresultaten en impact en de andere standaarden, komt het tot de conclusie dat de onderzoeksgroep Zorg & Welzijn de evaluatie met recht met het oordeel 'goed' mag afsluiten.

Overzicht van de oordelen

Standaard	Oordeel
1. Het onderzoeksprofiel en -programma	voldoende
2. Organisatie, middelen en samenwerking	goed
3. Kwaliteit van het onderzoek	goed
4. Resultaten en impact	goed
5. Kwaliteitszorg	voldaan
<i>Eindoordeel</i>	<i>goed</i>

9. AANBEVELINGEN

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- **Onderzoeksprofiel en -programma**
Kom als groep tot een specifiek en concreter onderzoeksprofiel.
- **Organisatie, middelen en samenwerking**
Versterk de interne organisatie. Voer een intern zelfonderzoek uit, en bepaal een expliciete strategie met bijbehorende maatregelen om dit te bereiken. Benoem en agendeer samen met andere onderzoeksgroepen bij de hogeschool welke ondersteuning jullie nodig achten (bijv. projectadministratie, subsidiedesk, datafaciliteiten). Maak keuzen ten aanzien van de omvang en opbouw van de lectoraten: overweeg bijvoorbeeld om het middenkader van seniormedewerkers te vergroten (o.a. via postdoc-beleid), maak afspraken met de hogeschool over de financiering van onderwijsgerelateerde activiteiten, en expliciteer in het HRM-beleid hoe de onderzoeksgroep met de positionering van docentonderzoekers omgaat, en welke lijn zij hierin volgt. Structureer daarnaast de samenwerking met de onderwijsorganisatie.
- **Kwaliteit van het onderzoek**
Ontwikkel de ingezette koers met de toepassing van design based research verder, en bouw daar verdere expertise in op die extern herkenbaar is.
- **Resultaten en impact**
Versterk de impact van de groep op de wetenschap via peer-reviewed artikelen. Bepaal met elkaar aan welke Body of Knowledge de onderzoeksgroep wil bijdragen, en handel hier ook naar. Verder kan de onderzoeksgroep door de lectoren steviger te positioneren bij de opleidingen, de curricula structureel laten profiteren van hun state-of-the-art input.
- **Kwaliteitszorg**
Neem de resultaten van de onderwijsevaluaties en bijbehorende reflectie op in het onderzoeksjaarrapport, en realiseer de evaluatie van projecten ook op onderzoeksgroepsniveau. De commissie moedigt de voornemens van de onderzoeksgroep aan om meer overleggen tussen al haar onderzoekers te organiseren, een klankbordgroep te introduceren, en intervisiesessies op groepsniveau te starten. Dit kan bijdragen aan de interne samenhang en slagkracht van de onderzoeksgroep.

BIJLAGE 1 SAMENSTELLING COMMISSIE

Drs. F.M. (Fokke) Brouwer (voorzitter), is sinds 2008 senior adviseur bij Hobéon, met als aandachtsgebieden kwaliteitszorg & certificering, management consult, onderzoek en duurzaamheid. Hij treedt regelmatig op als voorzitter van evaluatie- en accreditatiecommissies en beschikt als zodanig over expertise op het gebied van evaluatie- en verantwoordingsstelsels, en van contextkennis over onderwijs en onderzoek in het hbo.

Dr. J.S. (Jan) Jukema is lector Verpleegkunde bij Saxion en leading lector Health & Well-being aan de Saxion Research & Graduate School. Hij is tevens actief als Adjunct Professor of Gerontology (Huntington University, Canada), lid van de redactieraden van de tijdschriften Gerontology & Geriatrics Education en International Journal of Older People Nursing, lid van de Association for Gerontology in Higher Education, en lid van de adviesraad van Netwerk Cliëntenraden in de Zorg. Jukema was van 1995 tot 2016 werkzaam bij Hogeschool Windesheim in Zwolle. Van 2008 tot 2016 heeft hij zich naast zijn werk als docent, eerst als senior onderzoeker en later als associate lector Innoveren met Ouderen, beziggehouden met het opzetten van onderzoeksprojecten in nauwe samenwerking met praktijkinstellingen, opleidingen en nationale kenniscentra.

Vanaf 2009 heeft hij zich ook ingezet voor het opzetten en leiden van de 4-jarige bacheloropleiding Toegepaste Gerontologie. Deze opleiding ontving in 2015 als eerste buiten de VS van de Association for Gerontology in Higher Education de erkenning als Program of Merit. Jan is actief in verschillende nationale en internationale netwerken rond ouderen, verpleegkunde en zorginnovatie.

Bron: <https://www.saxion.nl/aqz/site/onderzoek/verpleegkunde/lector-jan-jukema>

Dr. P.M. (Pauline) Naber is onderzoeker, en van 2003 tot 2017 was zij lector Leefwerelden van Jeugd bij de onderzoeksgroep Welzijn & Empowerment van Hogeschool Inholland.

Naber gaf leiding aan praktijkgericht onderzoek naar de ontwikkeling en opvoeding van oudere jeugd, nam deel aan de academische kenniswerkplaatsen Tienplus en KeTJA (Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam) gaf leiding aan het onderzoek Effectiviteit, bereik en toegankelijkheid van Triple P tieners voor ouders in Amsterdam. Bij Hogeschool Inholland is zij onder andere betrokken bij onderwijsontwikkeling, professionalisering van docenten (in onderzoeksvaardigheden) en was ze voorzitter van de Promotiecommissie. Extern neemt zij deel aan commissies op het gebied van onderzoeksbeoordeling.

Met haar lectoraat leverde Naber een bijdrage aan de onderzoeksagenda De Gezonde Samenleving. De missie van haar onderzoeksteam was om een traditie van onderzoek en consultancy te ontwikkelen om bij te dragen aan een betere afstemming van beroepspraktijken en opleidingen op de vragen en behoeften van oudere jeugd en hun ouders. De transitie jeugdzorg vraagt van pedagogische en sociale professionals dat zij in staat zijn om aan te sluiten bij een diversiteit aan typen gezinnen en hen passende ondersteuning te bieden.

Naber doet praktijkonderzoek zowel zelfstandig als in samenwerking met andere kennisinstellingen. De resultaten zijn bruikbaar voor jeugdvoorzieningen, overheden en hoger beroepsonderwijs. Met haar activiteiten wil Naber bereiken dat professionals die beroepshalve met jeugd en ouders te maken hebben, concrete richtlijnen en instrumenten in handen krijgen hoe ze hun werk kunnen verbeteren. De aandacht gaat uit naar het potentieel van jeugd en hun ouders, en naar het scheppen van voorwaarden voor een gunstig klimaat voor opgroeien en opvoeden.

Met haar onderzoek draagt Naber bij aan kennisontwikkeling en kennisverspreiding. Studenten en docenten zijn bij het onderzoek betrokken en dragen bij aan de herijking en actualisering van de opleidingen Social Work en Pedagogiek. Zij doen mee aan kennisateliers, masterclasses, trainingen en zomerscholen en aan onderzoeksactiviteiten in kenniswerkplaatsen. Daarnaast zijn er intervisie-bijeenkomsten voor afgestudeerde begeleiders en zorgt Naber voor inbreng en advisering van masteropleidingen.

Bron: <https://www.inholland.nl/onderzoek/kenniscentrum-de-gezonde-samenleving/pauline-naber-lector-leefwerelden-van-jeugd/>

Dr. E. (Erik) van Rossum is lector *Wijkgerichte Zorg* bij Zuyd Hogeschool. Na zijn promotie in 1993 bij de vakgroep Epidemiologie van Universiteit Maastricht op een studie naar de effecten van preventieve ouderenbezoeken door wijkverpleegkundigen, heeft hij aansluitend diverse onderzoeken uitgevoerd en begeleid op het terrein van de ouderenzorg. Daarnaast gaf hij les in onderzoeksmethoden aan studenten Gezondheidswetenschappen.

In 2003 stapte Van Rossum deels over naar Zuyd Hogeschool, waar hij in 2008 werd benoemd tot bijzonder lector 'Zorginnovaties voor kwetsbare ouderen'. Vanaf 2017 is hij lector Wijkgerichte Zorg. Daarnaast is hij programmaleider Wijkgerichte zorg en samenwerking van het Centre of Expertise voor Innovatieve Zorg en Technologie (EIZT), en als docent verbonden aan de masteropleiding Advanced Nursing Practice. Hij combineert zijn aanstelling aan Zuyd Hogeschool met een functie als senior onderzoeker (0.3 fte) bij de vakgroep Health Services Research van Universiteit Maastricht.

Bron: <https://www.zuyd.nl/onderzoek/lectoraten/wijkgerichte-zorg/over-de-lector>

BIJLAGE 2 PROGRAMMA VISITATIE

Audit onderzoeksgroep Zorg & Welzijn
Leeuwarden, 29 maart 2018

Programma visitatie onderzoeksgroep Zorg & Welzijn

Datum: 29 maart 2018
Tijdstip: 9.00 – 17.00

Visitatiecommissie

Drs. Fokke Brouwer, senior adviseur Hobéon (voorzitter)
Dr. Pauline Naber, lector Leefwerelden van Jeugd, Inholland Hogeschool
Dr. Erik van Rossum, lector Wijkgerichte Zorg, Zuyd Hogeschool
Dr. Jan Jukema, lector Verpleegkunde, Saxion
Inge Otto MA, adviseur Hobéon (secretaris)

Tijdstip	Programma-onderdeel	Deelnemers
08.15 – 09.00	Kennismaking en voorbereiding visitatiecommissie	Visitatiecommissie
09.00 – 10.00	Gesprek met de onderzoeksgroep en het management van de Academie Gezondheidszorg en de Academie Social Studies	Dr. Evelyn Finnema, lector Talmalectoraat Dr. Dirk Postma, associate lector Welzijn Nieuwe Stijl Dr. Nynke Boonstra, lector Zorg & Innovatie in de Psychiatrie Dr. Janneke Metselaar, lector Zorg voor Jeugd Dr. Job van 't Veer, associate lector iHuman – Welzijn Zorg Digitaal Drs. Alie Schokker, academiedirecteur Social Studies Reinskje Suierveld MSc, academiedirecteur Gezondheidszorg Johan Thijssen, programmamanager zwaartepunt Vital Regions
10.00 –	Bespreking visitatiecommissie	
10.15 – 11.00	Project onderzoek naar de achtergronden en aanpak van verward gedrag in Friesland	Dr. Nynke Boonstra (lector) Dr. Dirk Postma (associate lector) Wietske Dijkstra, docent-onderzoeker social work Dr. Hans Barf, docent-onderzoeker HBO-Verpleegkunde Martje Yntema, verpleegkundig specialist GGZ Friesland Morag Loots, verpleegkundige bij GGZ-Friesland, alumna verpleegkunde NHL

			Jantine Brouwer, medewerker wonen & welzijn bij Zienn, alumnus maatschappelijke werk en dienstverlening studies Wytze Groen, ten tijde van het project manager kwaliteit en innovatie bij Zienn
11.00 – 11.15		Bespreking visitatiecommissie	
11.15 – 12.00		Rol van de onderzoeksgroep in het onderwijs	Dr. Job van 't Veer, associate lector Dr. Janneke Metselaar, lector Zorg voor Jeugd Rynke Douwes, docent-onderzoeker social work Derek Kuipers, docent-onderzoeker Communication & Multimedia Design Sarah Walburg, docent verpleegkunde Petra Huizenga-De Jong, docent verpleegkunde, promovendus Kirsten van der Werff, masterstudent digitale innovatie in zorg en welzijn Wiebe Kooistra, onderzoeker en alumnus gamedesign en maatschappelijk werk en dienstverlening Eric Rinsma, vierdejaars student maatschappelijk werk en dienstverlening Malou Dekker, vierdejaars
12.00 – 12.45		Lunch De visitatiecommissie heeft inzage in diverse kennisproducten	
12.45 – 13.30		Programma Werkplaats Sociaal Domein Friesland <ul style="list-style-type: none"> • Deelproject Achtkarspelen / Tytsjerksteradiel 	Dr. Evelyn Finnema (lector) Ieta Berghuis Med., docent-onderzoeker social work Mr. Dr. Avelien Haan-Kamminga, docent-onderzoeker NHL Stenden Thorbecke Academie Drs. Bart de Jager, projectleider werkplaats Sociaal Domein Friesland Anna Dora Winius, (Strategisch) beleidsontwikkelaar inwoners- en overheidsparticipatie gemeente Achtkarspelen, alumnus maatschappelijk werk en dienstverlening Harm Jan Urbach, programmamanager gemeente Tytsjerksteradiel

		Hammie Bosma, voormalig gebiedsteam-manager gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel en procesbegeleider bij verandertrajecten binnen welzijn, zorg en onderwijs
13.30 – 13.45	Bespreking visitatiecommissie	
13.45 – 14.30	Onderzoek door de onderzoeksgroep; rigor and relevance	Dr. Evelyn Finnema (lector) Dr. Dirk Postma (associate lector) Dr. Nynke Boonstra (lector) Dr. Janneke Metselaar (lector) Dr. Job van 't Veer (associate lector) Annette Keuning MSc, docent-onderzoeker Talmalectoraat, promovendus Feija Schaap, onderzoeker Talmalectoraat, promovendus Derek Kuiper, docent-onderzoeker Communication & Multimedia Design, promovendus
14.30 –	Bespreking visitatiecommissie	
14.45 – 15.30	Project SOVATASS	Dr. Janneke Metselaar (lector) Dr. Job van 't Veer (associate lector) Gijs Terlouw MSc, docent-onderzoeker Dr. Annelies de Bildt, gedragswetenschapper/onderzoeker kinderen jeugdpsychiatrie Accare Maarten Stevens, eigenaar 8D Games (MKB)
15.30 –	Bespreking visitatiecommissie om te bepalen of	
15.45 – 16.00	Optioneel: pending issues	Visitatiecommissie & (associate) lectoren
16.00 –	Vorbereiding terugkoppeling door	
16.45 – 17.00	Terugkoppeling door de visitatiecommissie	Visitatiecommissie en alle betrokkenen en geïnteresseerden.
17.00	Borrel in het NHL café	

NB 1. Dr. Ate Dijkstra, lector iHuman – Welzijn Zorg Digitaal, is afwezig in verband met persoonlijke omstandigheden.



Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties



Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl